

Examenul de bacalaureat național 2016
Proba E. d)
Filosofie

Varianta 10

Profilul umanist din filiera teoretică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar.

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Scriveți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre situațiile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Dificultatea abordării problematicii sensului vieții rezultă din faptul că:
  - a. toți oamenii sunt la fel
  - b. unii oameni nu își pun astfel de probleme
  - c. trimitte la aspecte concrete, imediate ale vieții
  - d. natura umană este complexă
2. Aprecierea comportamentelor ca fiind bune, corecte, juste sau rele, greșite, injuste este un demers specific pentru:
  - a. ontologie
  - b. gnoseologie
  - c. morală
  - d. epistemologie
3. Pentru ca o problemă să constituie obiectul eticii aplicate ea trebuie să îndeplinească simultan două condiții:
  - a. să fie o problemă controversată și să aibă un caracter moral explicit
  - b. să fie o problemă bine definită și să aibă un caracter moralizator
  - c. să fie o problemă slab definită și să fie asumată de persoane introvertite
  - d. să fie o problemă complexă pentru care sunt necesare strategii de rezolvare euristice
4. Problematika filosofică a libertății social-politice se circumscrie prin trimitere la:
  - a. sfera constrângerilor justificate și nejustificate
  - b. sfera justificării surselor cunoașterii
  - c. sfera justiției
  - d. sfera deciziilor politice lipsite de justificare
5. Responsabilitatea social-politică presupune:
  - a. a nu alege, pentru că este mai sigur că nu greșești
  - b. a alege, chiar și în necunoaștință de cauză
  - c. a alege în mod rațional și conștient de consecințele faptelor
  - d. a alege, dar numai ocazional
6. Drepturi naturale ale omului sunt:
  - a. dreptul la viață, dreptul la educație și dreptul de a avea un loc de muncă
  - b. dreptul la viață, dreptul la libertate, dreptul la proprietate
  - c. drepturile care decurg din calitatea de cetățean european
  - d. dreptul la viață, dreptul la liberă asociere, dreptul de a beneficia de prezumția de nevinovăție
7. Cunoașterea comună se deosebește de alte forme de cunoaștere (științifică, filosofică) prin aceea că este o formă de cunoaștere:
  - a. obiectivă
  - b. sistematică
  - c. spontană
  - d. riguroasă

8. În concepția lui I. Kant adevărul analitic este prezent într-o judecată în care legătura predicatului cu subiectul este gândită prin:
- incluziune
  - identitate
  - intersecție
  - concordanță
9. În concepția lui J. St. Mill, principiul celei mai mari fericiri susține că acțiunile sunt bune dacă:
- aduc plăcerea sau absența suferinței
  - doar unii oameni sunt nemulțumiți
  - Socrate este nefericit
  - sunt rezultatul aplicării unei *doctrine bune pentru porci*
10. Statul de drept este un stat în care drepturile omului:
- sunt respectate în mod necondiționat
  - nu sunt o prioritate
  - se realizează exclusiv prin intervenția statului
  - nu intră în atribuțiile statului

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Analizați succint, din perspectivă filosofică, problematica *raportului dintre dreptate și merit*, având în vedere următoarele repere:

- numirea unui filosof care, în scrierile sale, a făcut referiri la problematica *raportului dintre dreptate și merit*; **4 puncte**
- precizarea unei teze/perspective filosofice despre *raportul dintre dreptate și merit*; **4 puncte**
- prezentarea tezei/perspectivei filosofice precizate; **6 puncte**
- ilustrarea tezei/perspectivei filosofice pe care ați prezentat-o, printr-un exemplu concret de situație din societatea contemporană; **6 puncte**
- formularea unei obiecții la adresa tezei/perspectivei filosofice pe care ați prezentat-o; **6 puncte**
- menționarea unei relații existente între termenii de *egalitate de șanse și dreptate*. **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

A. Citiți, cu atenție, textul de mai jos:

Băgând de seamă că, în această propoziție: gândesc, deci exist, nu este nimic care să mă asigure că spun adevărul, decât doar că văd foarte limpede că, pentru a gândi, trebuie să exist, am socotit că pot să iau drept regulă generală că lucrurile pe care le concepeam foarte clar și foarte distinct sunt toate adevărate, numai că există o oarecare dificultate în a ne da seama care sunt cele pe care le concepem distinct.

(R. Descartes – *Discurs asupra metodei*)

Răspundeți următoarelor cerințe:

- Menționați, pe baza textului dat, două caracteristici ale cunoașterii în concepția lui R. Descartes. **4 puncte**
- Evidențiați, în aproximativ o jumătate de pagină, o corelație existentă între termenii *îndoială și adevăr*. **10 puncte**
- Formulați un punct de vedere personal referitor la actualitatea perspectivei filosofice prezentată în textul dat. **6 puncte**

B. Deosebirea dintre o democrație și o despoție constă în aceea că într-o democrație se poate scăpa de guvern fără vărsare de sânge, pe când într-o despoție nu.

(K. Popper, *În căutarea unei lumi mai bune*)

- Menționați trei caracteristici specifice democrației, în concepția lui K. Popper. **6 puncte**
- Ilustrați, printr-un exemplu concret, conceptul de *democrație participativă*. **4 puncte**